

Румъния – България

Проект „Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности“ е съфинансиран от Европейския съюз от Европейския фонд за регионално развитие, чрез програмата INTERREG VI-A Румъния-България

„Железният триъгълник“ в управлението на проекти: осигуряване на баланс между обхват, време и ресурси

Успехът на едно проектно начинание зависи от степента, в която се спазват първоначално заложените цели, дейности и резултати, както и от това дали проектът се реализира в рамките на одобрения бюджет и предвидените срокове. Подготовката и управлението на проекта трябва да следват логиката на т.нар. модел на „железния триъгълник“ (известен още като „тройната константа“ или триъгълник на ограниченията). Този модел представя три взаимосвързани параметъра – обхват (scope), време (time) и ресурси (resources), които заедно формират основата на ефективното управление.

Всеки от тези три компонента представлява страна на триъгълника. Промяната на един от тях води до промяна на другите два, като по този начин се възстановява балансът в проекта.

Обхват

Обхватът на проекта очертава целите, ключовите резултати, задачите и функционалните изисквания. Определянето на обхвата изисква ясно дефиниране на това какво трябва да бъде постигнато и какви дейности ще бъдат предприети, за да се достигне до желаните резултати. В контекста на европейските проекти, които обикновено включват повече от една специфични цели, декомпозирането на основната цел улеснява планирането, ресурсното обезпечаване и разпределението на отговорности.

Време

Проектите се характеризират с ограничена продължителност. Крайните срокове следва да бъдат строго спазвани. Неспазването им може да доведе до финансови санкции и административни корекции. Поради това времето трябва

да бъде внимателно планирано още във фазата на инициирането на проекта – чрез изработване на план-график, индикативни срокове и механизми за мониторинг. Съществува пряка връзка между време и ресурси: съкращаването на срокове често изисква допълнителни ресурси, което се отразява върху бюджета.

Бюджет

При проекти, които се изпълняват със средства на Европейския съюз, бюджетът подлежи на стриктна регулация, основана на регламентите и изискванията на програмата, по която се предоставя финансирането. Всяка разходна категория трябва да бъде добре обоснована, подчинена на принципите на прозрачност и ефективност, тъй като подлежи на контрол и отчетност.

Другите елементи на класическия модел традиционния триъгълник са **качеството, рискът и допълнителните ресурсите**. Ресурсното обезпечаване включва човешки, материални, финансови и технологични компоненти. Така се оформя „разширеният железен шестоъгълник“, който рефлектира върху сложния характер на проектния мениджмънт.

Управлението на качеството обхваща както резултатите (продукт/услуга), така и процесите, чрез които те се постигат. Поддържането на стандарти, валидирането на резултатите и прилагането на мерки за непрекъснато подобрене са ключови фактори за устойчивостта на проекта.

В заключение, всеки проект функционира в рамките на определени ограничения. Способността на проектния екип да идентифицира, балансира и управлява обхвата, времето и ресурсите – в съответствие с очакваното

качество, поносимите рискове и наличната среда – е решаваща за успешното завършване на проекта. Управлението на т.нар. „железен триъгълник“ не е еднократен акт, а динамичен процес, който изисква адаптивност, последователност и стратегическо мислене.

Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности

Фондация за регионално развитие

Дата на публикуване: 07.01.2026

„Съдържанието на този материал не представя непременно официалната позиция на Европейския съюз“